

THEATERVOORSTELLING Jubilerend Ypsilon Zeeland wil vooroordelen en

Schemergebied tussen

door Frank van Cooten

Het is stil in de Roelof Ruuleszaal van het ROC Westerschelde in Terneuzen. Eerstejaars leerlingen Sociaal Agogisch Werk en Onderwijs-assistent luisteren en kijken ademloos naar de familievoorstelling *Vlieg!* van Het Muziektheater Collectief uit Amsterdam.

Een pakkende, ontroerende maar ook humorvolle voorstelling over de worsteling met de schizofrenie van haar vader van een 11-jarig meisje, gespeeld door de 29-jarige Rosa Schogt. De moeder weet geen raad met de ziekte van haar man. Ze probeert zich uit alle macht staande te houden, maar verliest daarbij haar dochter uit het oog. Schizofrenie is een ernstige geestes-

ziekte gekenmerkt door verschijnselen als wanen (onrealistische overtuigingen) en hallucinaties (waarnemingen van dingen die er niet zijn). „Ik vond het best aangrijpend en moest mijn ogen af en toe droog maken”, zei Magda de Feijter, voorzitter van Ypsilon Zeeuws-Vlaanderen, de vereniging van familieleden van mensen met schizofrenie of psychose. Ypsilon Zeeland bestaat 25 jaar. In

verkeerde beeldvorming rond schizofrenie uit de wereld helpen

waan en werkelijkheid

het kader van dit jubileum houdt deze vereniging verschillende activiteiten om vooroordelen en verkeerde beeldvorming rond schizofrenie uit de wereld te helpen en om meer bekendheid en begrip te krijgen. „De beeldvorming over mensen, die lijden aan schizofrenie of een andere psychische ziekte, laat nog veel te wensen over, vindt Ypsilon. Bijna één op de honderd Nederlanders lijdt aan

schizofrenie, een ziekte die zich pas in de puberteit openbaart. Een van de activiteiten van Ypsilon is de theatervoorstelling *Vlieg!* in samenwerking met het ROC. In totaal 175 leerlingen, die een studie volgen tot hulpverlener, zijn in de lessen voorbereid op het ziektebeeld van schizofrenie en zagen de voorstelling 's morgens of 's middags. *Vlieg!* werd gisteravond voor de

derde keer gespeeld voor genodigden. Nynka Delcour schrijft alle teksten voor Het Muziektheater Collectief. In *Vlieg!* speelt ze de moeder. Zij richtte de muziektheatergroep voor de jeugd op in 2004, om haar passies voor muziek en theater te verenigen. Delcour is persoonlijk betrokken bij het thema schizofrenie. Haar broer lijdt aan deze geestesziekte. „Ik had er behoefte aan om er een stuk over te maken. Over schizofrenie is heel weinig bekend.”

Delcour, Schogt en gitarist Guido Schaake, die tevens de rol van de vader vertolkt, hebben *Vlieg!* inmiddels veertig keer gespeeld. In theaters, in het hulpverleningscircuit en op scholen.

De doelgroep is jeugd vanaf 8 jaar. „Het is zeker niet te zwaar voor kinderen. Zij begrijpen heel goed wat er aan de hand is.”

De leerlingen zijn duidelijk onder de indruk van het verhaal van de dochter. Die vertelt dat vriendinnen niet meer bij haar thuis mogen spelen omdat papa een beetje raar doet. Vader beweert dat hij kan vliegen, als een vogel hoog in de lucht.

Als vader gewoon zijn medicijnen zou nemen, is er niets aan de hand, maar daar heeft hij niet altijd zin in. Dochter Lieve begrijpt het wel. „Anders voelt hij zich een zombie.”

Het thema is niet te zwaar voor kinderen, vinden de acteurs. De wereld is wellicht complex, maar volgens hen ook heel pakkend en boeiend.

„Wij denken dat dit stuk een unieke kans biedt voor kinderen en leerkrachten om na te denken over wat normaal is en wat niet.” Pepijn van den Beemt van patiëntenplatform Het Klaverblad, betrokken bij jeugdzorg in Zeeland, hoopt iets te doen aan de beeldvorming bij de jeugd. „De theatervoorstelling zet de problematiek van schizofrenie op een speelse manier neer.”

Magda de Feijter vindt het belangrijk dat het ziektebeeld zo vroeg mogelijk wordt (h)erkend. „Het gedrag van mensen verandert. Wij hopen dat Ypsilon over 25 jaar niet meer bestaat. Want dat zou betekenen dat er een geneesmiddel is gevonden om de ziekte uit te bannen.”

Leerlingen van het ROC kijken geboeid naar Rosa Schogt van Het Muziektheater Collectief uit Amsterdam, die de

rol van dochter Lieve speelt in *Vlieg!*

foto Mark Neelemans